

- (א) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ב) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ג) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ד) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ה) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ו) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ז) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ח) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (ט) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג
- (י) [לעיל י"ג, ט] ר"מ מ"ג

רבינו הגנאל

ודחיקו, לא בחדא דימנא וכי, והא משונה היא, (רשתי) [דרשן] ביה בורני פי' כגון שהיו ורעונו בכלי, והכניס העוף ראשו בתוכו ואכל, שאינה משונה אלא כן דרכו. בני רב אשי, צרורות כי אורחיהו הא קיימי לן היל' חצי נוק. יש שינוי בצרורות ואם ישנה לא יתחייב אלא חצי שלחצי הנוק שהוא רביע לכל הנוק, או אין שינוי. ועלמה בתיקו. וכן בעא עוד רב אשי כח כחו לסומכוס דאמי' צרורות נוק שמוקף לה כבורו והא דגמריא לן היל' צרורות חצי נוק גם היל' גמיר היל' דא ומוקף לה בכח כחו או דילמ' לא גמיר היל' ועלמה גם זו בתיקו. פי' כח כחו, כגון שהיה פרה מהלכת ונתנה צור מחמת היל' ושבחה כלים, זה כחה. אבל אם נתו עוד שבר מן הכלי ונפל על כלי אחר ושבח, זו היא כחו כחו. פי' היתה מבעטת או שהיו צרורות וכו'. איבעיא להו מהני הכי פירושא, היתה מבעטת והויקה בבעיטה דהיא תולדה דקרון, וצרותיה כי אורחיהו, ובתריהו חצי נוק היתה היא, או דילמ' היתה מבעטת והויקה בבעיטה שהיא תולדה דקרון, אינמי צרורות בבעיטה חצי נוק. הא צרורות כי אורחיהו נוק שלם, ומתני' (רבנן) [סומכוס] היא. ת"ש סיפא דמתני', דרסה על כלי ושבחתו ונפל על כלי אחר ושבח, על הראשון משלם נוק שלם ועל האחרון חצי נוק. ואי סומכוס, מי אית ליה חצי נוק. פי' דקיימ' לן רגל ושבחתו, קיימי לן רגל ברשות הניקן נוק שלם. אבל אם נתו מכה דריסה השבר ההוא ונפל על כלי אחר ושבח, דהיינו צרורות כי אורחיהו, חצי נוק. ש"מ מתני' רבנן היא, דלסומכוס לית ליה חצי נוק. וכי תימ' הא דתני דרסה, לאו דרסה על הכלי ממש אלא דרסה על אבן והלכה ונפלה האבן מכה דריסה על כלי ושבחתו, ועוד נתו שבר מן הכלי בעת שברוהו ונפל על כלי אחר ושבח, שמצא הכלי הראשון ושבח מכה ולפיכך משלם נוק שלם ושני מכה כחה לפיכך חצי נוק, אלא הא דבעא רב אשי כו'. ואמרי' רב אשי רבנן מוקי לה ובעי לה הכי, היתה מבעטת והויקה בבעיטה וצרותיה כי אורחיהו, בתריהו חצי נוק.

משונה הוא. התרגול שאין לרכו לתקוע כלי: **דשדו ציה בורני.** שיש ורעים ככלי דאורחיה להכניס ראשו בתוכו ולאכול וכוין דאורחיה לאכול אורחיה נמי לזעוק: **יש שנוי לזרורות לרביע נוק.** לרצון דלפניו אסומכוס ואמרי היכל דשינה בהן כגון צעטה ברגלה ומחמת ציעוט המיזה לרורות ושברה כלים מי חשיב שנוי והוי כחם ומשלם רביע נוק דהא אהעדתן חצי נוק הלכך תמותו רביע נוק: **או אין שנוי.** לשלם רביע דלעולם חצי נוק שאין תמות והעדה צהה ללא אשכחן תס דמשלם צירי מפלגא: **מגלל דאין שנוי.** דאי יש שנוי לרביע חצי ח"נ להעדתן ואמאי אכטריכא לרצא לניבעי ודאי אין העדה לשלם נוק שלם דהא תמות רביע נוק והעדה חצי נוק: **ומשני רב אשי דלמא רבא אס המלי לומר קאמר.** ותרוייהו מספקי ליה והכי קא מציעא ליה יש שנוי או אין שנוי ואם תמני' לומר אין שנוי וזו היא דא תמותו יש העדה לתמות זו או אין העדה: **מי גמיר הלכה.** למשה מסיני דלחי נוק לרורות ומוקף לה צכח כחו או לא גמיר: **והויקה צבעיטה.** צלל לרורות ותולדה דקרון היא: **ס"ט.** דקתני ספא דמתני': **דרסה על הכלים כו'.** מדקייב לרורות חצי נוק ש"מ מתני' לאו סומכוס היא: **ראשון להסוה.** אותו כלי ששצבר מחמת המות שצרי כלים שצרכה עליו קרי ראשון ואע"ג לרורות נינהו משלם נוק שלם דסומכוס היא: **אחרון להסוה.** כגון שמאותו כלי ששצבר ע"י לרורות המיזו שצריים ושצברו כלי שלישי דהוי כח כמו ומש"ה משלם חצי נוק: **ספא שנוי.** צעיה לרצא אשי: **רב אשי כרצנן מוקי לה.** והך צעיה דבעי רב אשי לעיל יש שנוי לרורות או אין שנוי אהא מתמינתו בעי לה והכי קצעי היתה מבעטת כו': **היסה מהלכת.** צלצר הניקן מללה לרורות וא"ל שלם מהא מנתות כו': **אורחיה הוא.** וכרורות דלמלא הוא ומשלם ח"נ: **או דלמא דלמא ספא מיהא מחמת ציעוט נוק.** וא"ת יש שנוי לרורות לרביע נוק הא רביע נוק משלמת: **לישנא אחרנינא אורחיה הוא.** ולרורות נינהו ותולדה דרגל אפילו אייער צבעוט והמיזה הא לא משלם אלא חצי נוק דהא צללו הכי הואי מנתה או דלמא מחמת ציעוט חצי נוק והכי הועדה צקן משלמת נוק שלם דכיון דמשונה הוא הוי תולדה דקרון מפי המורה אצל הראשון עיקר: **לקרן מדמינן ליה.** הואיל (ז) (ובענינה) ומייבת ח"נ כי קרן: **או דלמא.** כל לרורות כי אורחיהו תולדה דרגל נינהו ופטור צרה"ל: **הסיוס צרה"ל.** כי אורחיה והלכו לרורות צרשות הניקן ושצרו כלים: **הנחה יש כאן.** צממיה. כלומר פטור הואיל ועקירה הואי צמקוס פטור: **והויקה צרה"ל.** חייבת. אי אמרת צלמלא לרורות כי אורחיהו לקרן מדמינן להו לרורות כי אורחיהו לקרן מדמינן להו משונה הוא ורורות אורחה הוא הלכך צרשות הרבים חייבת חצי נוק אלא לדידך דאמרת כל לרורות כי אורחיהו לרגל מדמינן להו משום דהוי תולדה דרגל ואע"ג דהתם נוק ששלם ורורות חצי נוק אלא תני צרה"ל חייב: **על הראשון פטור.** על הראשון חייב ועל האחרון חייב מאי לכו כו': **והא"ר**

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

י"א.

ובהא קמיפלאני. תימה מנליה דלפניו דלמא רמי צר יחוקאל דלאיעיד ואמרי צי רב צללא אייעד וי"ל דא"כ מאי קמ"ל אמרי צי רב ואין לתמוה היכי פליג אצרייתא דקתם אמרי צי רב משמיה דרב ורב תנא ופליג א"ר משום דלל מיתני צי ר' חייא ור' אושעיא לא מותצינן מיניה תיובתא(א): **ובי תיבא ראשון להתזה.** ואע"ג דלא שייך לפרש הכי צרייתא ללקמן דתני עלה דר"א צרשות הניקן אצל צרה"ר על הראשון פטור ועל האחרון חייב ואי ראשון להמה קך יכול להיות ראשון להמה או צרשות הניקן או צרה"ר כמו שני להמה מכל מקום מתמינתו מלי שפיר מיפספסא הכי:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רב אשי ברבנן מוקי לה ובעי לה הכי. הוה מני' למימר דלמ"ל קאמר את"ל לאו ככחו דמי מתמינתו רצנן היא או סומכוס היא אלא עדיפא ליה לניבעי ציש שנוי ואין שנוי ונראה דבעיה דלעיל לא היתה אלא אי מתמינתו איירי צרורות כי אורחיה או ע"י שנוי ותו לא והש"ס הוסיף מדעתו רצנן היא או סומכוס היא ורב אשי מפרש דלציעיה להו אי יש שנוי לרביע או אין שנוי וכה"ג איכא פ' המקבל (צ"מ דף ק"ב. ושם ד"ה אומן) גבי צעיה לרצא ששט דקצנן עוצר צלל תלין או אין עוצר שהוסיף הש"ס לומר אומן קונה צעצח כלי כו' ורב ששט שאלו סתם ובהגחול קמא (לקמן דף נ"ט. ושם ד"ה צעיהא לוגרתא): **דמייירי צעיהא לוגרתא):**

במקום שאי אפשר לה אלא רב וכו'. אין לפרש דאיירי צרה"ר ומציעא ליה דלס אורחיה פטור מנידי דהוה ארגל מדלל קאמר היתה מהלכת צרשות הרבים כמו צעיהא דצמקון ופ"ה עיקר: **אצל**

ביעוט רביע נוק ויש שנוי: יא דלמא היתה מבעטת והויקה בביעוטה או צרורות מחמת ביעוט חצי נוק ואין שנוי תיקו: **בעי מיניה רבי אבא בר ממל מרבי אמי ואמרי לה מרבי חייא בר אבא היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה אלא אם כן מנתות ובעטה והתיהו והויקה מהו כיון דאי אפשר לה אורחיה הוא או דלמא השתא מיהא מחמת ביעוט קמנתה צרורות תיקו: בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא היתה מהלכת ברה"ל (ובעטה) והתיהו והויקה מהו לקרן מדמינן ליה וחייבת או דלמא תולדה דרגל הוא ופטורה אמר ליה מסתברא תולדה דרגל הוא התיהו ברה"ר והויקה ברה"ל מהו א"ל עקירה אין כאן הנחה יש כאן איתניביה היתה מהלכת בדרך והתיהו בין ברה"ל בין ברה"ר חייב מאי לאו התיהו ברשות הרבים והויקה ברה"ר לא התיהו ברה"ר והויקה ברה"ל והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן א"ל הדרי בי איתניביה (דרסה על הכלי ושבחתו ונפל השבר על כלי אחר ושבחו על הראשון משלם נוק שלם ועל האחרון משלם חצי נוק ותני עלה במה דברים אמורים ברשות הניקן אבל ברה"ר על הראשון פטורה ועל האחרון חייבת מאי לאו התיהו ברשות הרבים והויקה ברשות הרבים לא התיהו ברשות הרבים והויקה ברה"ל והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן אמר ליה הדרי בי איני והאמר**

דלמא. כל לרורות כי אורחיהו תולדה דרגל נינהו ופטור צרה"ל: **הסיוס צרה"ל.** כי אורחיה והלכו לרורות צרשות הניקן ושצרו כלים: **הנחה יש כאן.** צממיה. כלומר פטור הואיל ועקירה הואי צמקוס פטור: **והויקה צרה"ל.** חייבת. אי אמרת צלמלא לרורות כי אורחיהו לקרן מדמינן להו לרורות כי אורחיהו לקרן מדמינן להו משונה הוא ורורות אורחה הוא הלכך צרשות הרבים חייבת חצי נוק אלא לדידך דאמרת כל לרורות כי אורחיהו לרגל מדמינן להו משום דהוי תולדה דרגל ואע"ג דהתם נוק ששלם ורורות חצי נוק אלא תני צרה"ל חייב: **על הראשון פטור.** על הראשון חייב ועל האחרון חייב מאי לכו כו': **והא"ר**

עין משפט נר מצוה

יח א מיי פ"ב מהל' מקו ממון הל' ט י ועי' בהשגות ובמ"מ סג עשין סו טושי"מ ח"מ ס"י ש"ט ספ"ק ט: **י"ב ב ג ד** מיי פ"ב מהל' מקו ממון הלכה ו סג עשין סו טושי"מ ח"מ ס"מ ס"ט ספ"ק ט: **כ ה ו** מיי שם הל' ה עשין בהשגות ובמ"מ טושי"מ ס"ג ספ"ק ט: **כא ו** מיי שם הל' ה עשין בהשגות ובמ"מ טושי"מ טושי"מ ס"ט ספ"ק ט:

רבינו הגנאל (המשך)

ביעוט, חציו שלחצי שהוא רביע שלנוק ויש שינוי לצרורות, וכל חצי משונה לשלם חצי מה משלם כדרכה, או דילמ' היתה מבעטת כו'. ועלמה בתיקו. בני ר' אבא בר ממל היתה מהלכת במקום משהו שאי אפשר לה [אלא] אם כן מנתות (ובענינה) (ובענינה) היתה מהו. כיון דלא איפשר לטגויי אלא אם כן מנתות, אורחה הוא ורגל ברשות הנוק נוק שלם משלם. או דילמ' השתא מיהא ביעוט נתון, וצרותיה ניהו. ועלמה בתיקו. וכל חצי שמעלתא דסלקא להו בתיקו. קיימי לן דממנא לקולא ולא מפקינן. בעי' ירמיה מר' זירא היתה מהלכת ברשות הרבים והתיהו מהו. לקרן מדמינן ליה וחייב לשלם או דילמ' תולדה דרגל היא והרגל ברשות הרבים פטורה. אמ' ליה תולדה דרגל היא. פשט ליה כרבא דאמי' בריש פירקין קמא ור' אבהו תולדה דרגל הן ופטורה ברשות הרבים. תוב בעא, הותיה ברשות הרבים והלך הצרור והויק ברשות היחיד מהו. אמ' ליה עקירה אין כאן הנחה יש כאן. כלומר, במקום עקירה רשות הרבים היא ופטורה, וכיון שאין חייב על העקירה בתנחה לא אכפת ליה היכא היא. ואותוב עליה והדר ביה, ואמי' ליה הדרי בי, ש"מ.